

Nemzetközi konferencia a hazai textilhulladék-hasznosításról

Dr. Kokasné dr. Palicska Livia

INNOVATEXT Zrt.

Kulcsszavak: Textilhulladék, Hulladékhasznosítás, Ökológia, Körforgásos gazdaság, Környezetvédelem

Az Óbudai Egyetem adott helyt 2018. június 12–13-án az INNOVATEXT Zrt. és az egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kara (RKK) által szervezett nemzetközi konferenciának, amelynek témája a textilhulladékok hasznosítása volt. A konferenciát az Expert Network on Textile Recycling (ENTeR) projekt keretében rendezték, amely a 2017-ben indult közép-európai INTERREG program része és amelynek célja információk gyűjtése a textilipari vállalatoknál keletkező hulladékokról és azok újrafelhasználási lehetőségeiről. A rendezvényen több mint 50 résztvevő képviselte Magyarországot, Csehországot, Németországot, Olaszországot és Lengyelországot.

Dr. habil. Koltai László, az RKK dékánja nyitotta meg. Üdvözlő szavai után a hulladékhasznosítás és a környezetvédelem jelentőségére hívta fel a figyelmet. Őt követte *Roberto Vannucci*, az olasz CENTROCOT (az ENTeR projekt egyik vezető partnerszervezete) képviselője, aki elmondta, hogy ez a rendezvény az utolsó az öt résztvevő országban tartott találkozók között, és a program első évének részét képezi, hozzájárulva a különböző textilipari vállalatok és felhasználók közötti, a textilhulladék-képződés csökkentése érdekében kifejtendő együttműködéshez.

A konferencia első előadását *Németh Adrienn*, a magyar Pannon Business Network Nonprofit Kft. képviselője tartotta és ennek keretében az ENTeR projekt célját ismertette. Hangsúlyozta, hogy a projekt elősegíti az érintett vállalatok és kutatási intézmények együttműködését.

Dr. Kokasné dr. Palicska Livia, az INNOVATEXT Zrt. vezérigazgatója áttekintést adott a magyar textil- és ruházati ipar helyzetéről és a gyártási hulladékok és a fogyasztóknál feleslegessé váló és így hulladéknak számító textilanyagok statisztikai adatairól. Beszámolt a hazai vállalatok kezdeti eredményeiről az értékes textilhulladékok hasznosításában, ami egy 2017-ben végzett, bár nem teljeskörű felmérésen alapul. 70 magyarországi vállalatot kerestek meg, amelyek közül 26-an választottak a kérdésekre; a válaszokból kiderült, hogy a legfőbb gondot az újrafeldolgozás műszaki, technológiai problémái okozák, amihez a feldolgozó hiánya és a feldolgozás tetemes költségei járulnak.

Magyarország ökológiai politikájáról *dr. Holovács Gabriella*, a MGYOSZ környezetvédelmi igazgatóhelyetese számolt be. Ismertette a hulladékgazdálkodással összefüggő jogszabályokat, programokat és stratégiákat. Mint az ENTeR projekt egyik résztvevője, rámutatott, hogy Magyarországon a textiliákra nézve nincs speciális hulladékgazdálkodási politika, ami ezért hazánkban nem is hatékony és ellentétben van az Európai Unió ez irányú céljaival is. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a legutóbbi választásokon felállt új parlament hoz-e ezzel összefüggő új törvényeket.

Kriza Máté, a Körforgásos Gazdaságért Alapítvány elnöke a körforgásos gazdaság néhány koncepcióját és iskoláját mutatta be előadásában. Hangsúlyozta, hogy

2050-re a textiliparra jelentős hatások várnak: a világ olajfogyasztása a jelenlegi 98 millió tonnáról várhatóan 300 millió tonnára emelkedik, a textil- és ruhaipar szénlábnyoma 2%-ról 26%-ra nő és 22 millió tonna mikroszál kerül a tengerekbe. Az előadó bemutatta az általa képviselt alapítvány tevékenységét, amely arra irányul, hogy elősegítse és meggyorsítsa a hazai vállalatok és a gazdaság átállását a körforgásos és a forrásokat nagyobb hatásokkal kihasználó tevékenységre. Ennek érdekében platformot működtet a vállalatok és a gazdasági és szakmai szervezetek, kutató és oktatási intézmények, valamint az önkormányzati szervek közti információcserére.

Dr. habil. Kisfaludy Márta, az Óbudai Egyetem Terméktervezési Intézetének vezetője bemutatta az egyetemen folyó ökológiai szemléletű tervezés oktatását, annak eredményeit. Előadásában számos kreatív ötletéről és érdekes megoldásról adott áttekintést a textiliák újrafeldolgozására és újrahasznosítására, amelyet a hallgatók BSc fokozatú tanulmányaik során dolgoztak ki, különféle textilanyagokra és hulladékfajtákra vonatkozólag. Ezek eredményei ruházati vagy lakástextília termékek. Munkáik nemzetközi konferenciákon is sikerrel szerepeltek.

A konferencia első napjának délutáni programjában az ökológiai textiltervezésben működő tervezők mutatták be munkáikat.

Temesi Apol, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) PhD hallgatója a kőszegi MultiFelt Factory cégnél készített, újrahasznosított nemeztermékeit (fali dekorációkat) mutatta be, amelyek a gyártás során keletkezett hulladékokból készültek.

Reők Cecília, az Eco-Design Team alapítója és a Green Bough Festival vezetője számos kreatív és innovatív terméket láthatta a konferencia közönsége.

Magyar Gergely az RE+Concept Bag Collection és a 2000-ben alapított Medence Group Art and Service Partnereship bemutatásával arra adott példát, ahogy a professzionális tervezők és a művészek együttműködhetnek a környezet tervezésében és az építészetben, bútortervezésben, járműtervezésben, a csomagolóanyagok tervezésében és egyéb területeken.

A konferencia második napján két tudományos előadás hangzott el.

Dr. Vig András, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Szerves Kémia és Technológia Tanszékének egyetemi magántanára Hulladékcsökkentés a kikészítésben c. előadásában azt a kutatási tevékenységet mutatta be, amelyet a tanszéken a környezetbarát textilkikészítési eljárásokkal kapcsolatban (a reaktív színezések optimalizálása, reaktív színezésű pamutkermék színtartósságának javítása, komplexképző vegyületek alkalmazása az elhasznált fürdőből való színezék visszanyerés érdekében) végeznek.

Példák a fenntarthatóságra a textilkikészítésben és a textilhulladék kezelésében c. előadásában *dr. habil. Csiszár Emília*, a BME Fizikai Kémia és Anyagtudományi Tanszék docense a textilyártás környezetre gyakorolt

hatását és a biotechnológia szerepét, mint a környezetbarát eljárások alternatíváját mutatta be. Hangsúlyozta, hogy az enzimes technológiák környezetbartát eljárást jelentenek a kémiai erősen intenzív textilkikészítésben. Az enzimek különösen sikerrel alkalmazhatók a természetes szálanyagok esetében. Kutatási munkájában egy hatékony redukív/oxidatív eljárást dolgozott ki pamutkermék reaktív és direkt színezésére. Az is bebizonyosodott, hogy a nem kristályos cellulóz (CNC) – ami egy nagyon sokat ígérő nanoanyag – új és hulladék pamutból egyaránt kinyerhető.

A második nap délutánján néhány magyar vállalat mutatta be a szóban forgó szakterületen elért eredményeit. Így bemutatkozott a nemszött kelméket gyártó TEMAForge Kft., az elhasznált farmerruhák hasznosításával, újrafeldolgozásával foglalkozó Old Blue Kft., a kutyák számára készült szerelvényeket, lövedék- és szűrőálló ruhadarabokat készítő Julius-K9 Zrt., a munkaruházatot, védőruházatot készítő Vektor Kft. és a bébi- és gyermekruházattal foglalkozó Pampress Kft.

A konferencia az ENTeR program résztvevőinek ke-rekasztal-beszélgetésével zárult, amelyet Roberto Van-nucci vezetett.